

## הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף

### הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

בהמשך להכרזת שר הביטחון מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה (להלן – ההכרזה), להחלטות הממשלה שהתקבלו מעת לעת על הארכת ההכרזה ובכלל זה החלטת הממשלה מס' 1462 מיום 27 בפברואר 2024, שעניינה הארכת תוקפה של ההכרזה עד ליום כ"ב באדר ב' התשפ"ד (1 באפריל 2024), ובהמשך להחלטות וועדת החוץ והביטחון של הכנסת שאישרה מעת לעת את הארכת ההכרזה האמורה ובכלל זה ההחלטה האחרונה מיום ח' באדר ב' התשפ"ד (18 במרץ 2024) לאשר את הארכת ההכרזה עד ליום כ"ב באדר ב' התשפ"ד (1 באפריל 2024) :

1. מכוח הסמכות לפי סעיף 9ג(א)(1) ו-6) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק), להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה עד ליום ז' בניסן התשפ"ד (15 באפריל 2024). לקראת תום המועד האמור ייבחן הצורך בהארכה נוספת.
2. לבקש את אישורה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת להארכה האמורה לפי סעיף 9ג(א)(6) לחוק.

## דברי הסבר

### רקע כללי

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפה משולבת מרצועת עזה שכללה ירי טילים לעבר מדינת ישראל וכן חדירת מחבלים ליישובי העוטף ושדרות. בעקבות מתקפה רצחנית זו הכריז שר הביטחון ביום 7 באוקטובר 2023, על מצב מיוחד בעורף על כל שטח המדינה, מכוח סמכותו לפי סעיף 9ג(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק). ההכרזה מקנה לגורמים שונים בצה"ל סמכויות בתחום ההתגוננות האזרחית.

הוראות סעיף 9ג(ב)(3) לחוק קובעות, כי הממשלה רשאית לאשר את הארכת תוקף ההכרזה על "מצב מיוחד בעורף" שניתנה על-ידי שר הביטחון כאמור.

בהתאם להוראות סעיף 9ג(ב)(3) אישרה הממשלה ביום 8 באוקטובר 2023 בהחלטה מס' 941 להאריך את תוקפה של ההכרזה והודיעה על כך לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

ביום 12 באוקטובר 2023 דנה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בתוקפה של ההכרזה והחליטה לאשרה עד ליום 19 באוקטובר 2023.

ביום 18 באוקטובר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 968 בדבר הארכת תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 19 בדצמבר 2023. וועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה את הארכת ההכרזה מעת לעת. ביום 17 בדצמבר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1150 להמשיך ולהאריך את תוקף ההכרזה בחודש נוסף, עד ליום 19 בינואר 2024. ביום 14 בינואר 2024 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1257 להאריך פעם נוספת את תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 9 בפברואר 2024. ביום 4 בפברואר 2024 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1374 להאריך את תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 29 בפברואר 2024 וביום 27 בפברואר 2024 החליטה הממשלה בהחלטה מס' 1462 להאריך את ההכרזה פעם נוספת עד ליום 1 באפריל 2024. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה מעת לעת את הארכת ההכרזה, כאשר בהחלטתה האחרונה מיום 18 במרץ 2024 אישרה את ההארכה עד ליום 1 באפריל 2024, מועד פקיעת החלטת הממשלה מס' 1462.

לאור ההתפתחויות במלחמת "חרבות ברזל", נוכח המשך הירי לעבר אוכלוסייה אזרחית, הן מצד ארגוני הטרור ברצועת עזה, הן מצד ארגוני טרור הפועלים בלבנון, והן מזירות המעגל השני והשלישי, ולאור האיום הביטחוני הנשקף לכל שטחי המדינה, עמדת גורמי הביטחון היא כי לעת הזו, נדרש להמשיך ולהאריך את תוקף ההכרזה בכל שטח המדינה. זאת, על מנת לאפשר לפיקוד העורף להמשיך ולתת באופן רציף הנחיות התגוננות הנדרשות על מנת להגן על העורף, בדגש על הגבלת התקהלויות וקיום פעילות חינוכית וזאת בצורה יזומה ולא כתגובה על פעילות האויב.

כעולה מחוות הדעת הביטחונית, בזירה הדרומית, לצד המשך התמרון ההתקפי של צה"ל, עדיין קיים סיכון לירי תלול מסלול לעבר העוטף ומרכז הארץ; בזירה הצפונית – האיום הנשקף על יישובי הצפון נמשך עם התקדמות המערכה ומתאפיין בירי תלול מסלול וכטב"מים.

לדעת גורמי הביטחון, לנוכח העובדה שעד למחצית חודש אפריל 2024 עתידים להתקיים

אירועי חודש הרמצ'אן וחג "עיד אל פיטר" הכוללים תפילות של המונים בשטחי הר הבית, באופן המצריך היערכות ייעודית של מערכת הביטחון, יש להאריך את ההכרזה בכל שטח המדינה לתקופה נוספת של שבועיים, עד ליום 15 באפריל 2024. החל ממועד זה, ובכפוף להערכת מצב ביטחונית עדכנית, ממליצים גורמי הביטחון להאריך את ההכרזה כך שתחול רק בצפון הארץ ובדרומה. לקראת המועד האמור תובא לאישור הממשלה הצעת החלטה נוספת בה יפורטו האזורים בהם מומלץ להמשיך ולהחיל את ההכרזה ותצורף רשימת היישובים עליהם תחול ההכרזה.

לפיכך, מוצע כי הממשלה תחליט כי יש להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה עד ליום 15 באפריל 2024 ותפנה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך קבלת אישורה מראש להארכה האמורה, לפי סעיף 9(א)(6) לחוק.

#### **נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה**

מטבע הדברים שלהארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה יש השלכה כלכלית על המשק, אלא שיש קושי לאמוד אותה.

#### **תקציב**

לא רלוונטי

#### **השפעת ההצעה על מצבת כח האדם**

לא רלוונטי

#### **עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם**

לא רלוונטי

#### **החלטות קודמות של הממשלה בנושא**

1462 מיום 27 בפברואר 2024

1374 מיום 4 בפברואר 2024

1257 מיום 14 בינואר 2024

1150 מיום 19 בדצמבר 2024

968 מיום 18 באוקטובר 2023

941 מיום 8 באוקטובר 2023

**עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה**

חוות דעת משפטית מצורפת

**סיווגים**

תחום פעולה עיקרי - 01 – חוץ ובטחון

מגיש: שר הביטחון

י"ח באדר ב' התשפ"ד  
28 במרץ 2024



מדינת ישראל  
משרד הביטחון  
בלמ"ס



היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: י"ח באדר ב' תשפ"ד  
28 מרץ 2024

**הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעה להחלטת ממשלה בעניין הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף**

**נושא ההחלטה:**

הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה עד ליום 15 באפריל 2024.

**תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:**

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפה משולבת מרצועת עזה שכללה ירי טילים לעבר מדינת ישראל וכן חדירת מחבלים ליישובי העוטף ושרות. בעקבות מתקפה רצחנית זו הכריז שר הביטחון ביום 7 באוקטובר 2023, על מצב מיוחד בעורף על כל שטח המדינה, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ג)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – החוק). ההכרזה מקנה לגורמים שונים בצה"ל סמכויות בתחום ההתגוננות האזרחית.

הוראות סעיף 9(ג)(3) לחוק קובעות, כי הממשלה רשאית לאשר את הארכת תוקף ההכרזה על "מצב מיוחד בעורף" שניתנה על-ידי שר הביטחון כאמור. בהתאם להוראות סעיף 9(ג)(3) אישרה הממשלה ביום 8 באוקטובר 2023 בהחלטה מס' 941 להאריך את תוקפה של ההכרזה והודיעה על כך לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

ביום 12 באוקטובר 2023 דנה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בתוקפה של ההכרזה והחליטה לאשרה עד ליום 19 באוקטובר 2023.

ביום 18 באוקטובר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 968 בדבר הארכת תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 19 בדצמבר 2023. וועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה את הארכת ההכרזה מעת לעת. ביום 17 בדצמבר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1150 להמשיך ולהאריך



את תוקף ההכרזה בחודש נוסף, עד ליום 19 בינואר 2024. ביום 14 בינואר 2024 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1257 להאריך פעם נוספת את תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 9 בפברואר 2024. ביום 4 בפברואר 2024 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1374 להאריך את תוקפה של ההכרזה בכל שטח המדינה עד ליום 29 בפברואר 2024 וביום 27 בפברואר 2024 החליטה הממשלה בהחלטה מס' 1462 להאריך את ההכרזה פעם נוספת עד ליום 1 באפריל 2024. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת אישרה מעת לעת את הארכת ההכרזה, כאשר בהחלטתה האחרונה מיום 18 במרץ 2024 אישרה את ההארכה עד ליום 1 באפריל 2024, מועד פקיעת החלטת הממשלה מס' 1462.

לאור ההתפתחויות במלחמת "חרבות ברזל", נוכח המשך הירי לעבר אוכלוסייה אזרחית, הן מצד ארגוני הטרור ברצועת עזה, הן מצד ארגוני טרור הפועלים בלבנון, והן מזירות המעגל השני והשלישי, ולאור האיום הביטחוני הנשקף לכל שטחי המדינה, עמדת גורמי הביטחון היא כי לעת הזו, נדרש להמשיך ולהאריך את תוקף ההכרזה בכל שטח המדינה. זאת, על מנת לאפשר לפיקוד העורף להמשיך ולתת באופן רציף הנחיות התגוננות הנדרשות על מנת להגן על העורף, בדגש על הגבלת התקהלויות וקיום פעילות חינוכית וזאת בצורה יזומה ולא כתגובה על פעילות האויב.

כעולה מחוות הדעת הביטחונית, בזירה הדרומית, לצד המשך התמרון ההתקפי של צה"ל, עדיין קיים סיכון לירי תלול מסלול לעבר העוטף ומרכז הארץ; בזירה הצפונית – האיום הנשקף על יישובי הצפון נמשך עם התקדמות המערכה ומתאפיין בירי תלול מסלול וכתב"מים.

לדעת גורמי הביטחון, לנוכח העובדה שעד למחצית חודש אפריל 2024 עתידים להתקיים אירועי חודש הרמצ'אן וחג "עיד אל פיטר" הכוללים תפילות של המונים בשטחי הר הבית, באופן המצריך היערכות ייעודית של מערכת הביטחון, יש להאריך את ההכרזה בכל שטח המדינה לתקופה נוספת של שבועיים, עד ליום 15 באפריל 2024. החל ממועד זה, ובכפוף להערכת מצב ביטחונית עדכנית, ממליצים גורמי הביטחון להאריך את ההכרזה כך שתחול רק בצפון הארץ ובדרומה. לקראת המועד האמור תובא לאישור הממשלה הצעת החלטה נוספת בה יפורטו האזורים בהם מומלץ להמשיך ולהחיל את ההכרזה ותצורף רשימת היישובים עליהם תחול ההכרזה.

לפיכך, מוצע כי הממשלה תחליט כי יש להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה עד ליום 15 באפריל 2024 ותפנה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך קבלת אישורה מראש להארכה האמורה, לפי סעיף 9(א)(6) לחוק.

#### **קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרך פתרונם:**

לעמדת גורמי הביטחון המשך הלחימה הן ברצועת עזה והן בגבול הצפון, המשך הירי לעבר אוכלוסייה אזרחית ואירועי חודש הרמצ'אן וחג "עיד אל פיטר", שצפויים להסתיים ב-12 באפריל 2024, מחייבים לעת הזו את הארכת ההכרזה לפרק זמן נוסף של שבועיים, בכל שטח המדינה, וזאת על מנת לאפשר לפיקוד העורף להמשיך ולתת הנחיות התגוננות לאוכלוסייה הנדרשות על מנת להגן על העורף, בדגש על הנחיות הנוגעות להגבלות על קיום התקהלויות ולקיום פעילות חינוכית. כמו כן, סבורים גורמי הביטחון כי בכפוף להערכת מצב ביטחונית עדכנית, ניתן יהיה להאריך את

ההכרזה רק בחלק משטח המדינה – באזור הצפון והדרום. ככל שהמלצה זו תאומץ, הרי שתובא לאישור הממשלה הצעה להחלטה נוספת בנושא בה יפורטו האזורים בהם תמשיך לחול ההכרזה ותצורף רשימת היישובים שעליהם היא תחול. לאור האמור, אין לדעתנו מניעה משפטית בהארכת ההכרזה פעם נוספת לתקופה של שבועיים.


**עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:**

נוסח ההצעה תואם עם הגורמים הרלוונטיים ביועץ וחקיקה במשרד המשפטים.

**עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:**

אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

בברכה,



פזית תדהר, עו"ד  
סגנית היועמ"ש למערכת הביטחון